

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **M. M.**, bytom J., R., zastúpenej Mgr. E. G., advokátom AK so sídlom v N., proti žalovanému **A. M.**, bývajúcemu v P., o zaplataenie **37 764,22 eur**, vedenej na Okresnom súde Trnava pod sp.zn. PN – 11 C 123/2004, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2007, sp.zn. 9 Co 165/2007, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trnava (súd prvého stupňa) rozsudkom z 3. októbra 2006, č.k. PN - 11 C 123/2004 - 73 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplataenia sumy 1 137 685,-- Sk titulom vrátenia kúpnej ceny. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa hodnoverným dôkazom nepreukázala zaplataenie žalovanej sumy a neuniesla tak dôkazné bremeno. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Trnave (odvolací súd), konajúci o odvolaní žalobkyne, rozsudkom z 27. novembra 2007, sp.zn. 9 Co 165/2007 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd tak rozhodol podľa § 219 O.s.p. majúc za to, že rozhodnutie súdu nižšieho stupňa je správne.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pre súdom. Za takú vadu označila skutočnosť, že odvolací súd nevyhovel žiadosti ňou splnomocneného zástupcu o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávania a vec prejednal v jeho prítomnosti. Uviedla, že „keby bol odvolací súd zohľadnil včas podanú žiadosť právneho zástupcu navrhovateľky na odročenie pojednávania a pojednávanie odročil, umožnil navrhovateľke konať pred odvolacím súdom, bola by navrhovateľka uplatnila všetky ňou tvrdené argumenty, na ktoré poukázala aj v konaní na súde I. stupňa bol by zjavne dospel k inému právnemu názoru vo veci a bol by zrejme musel rozhodnúť v jej neprospech.“ Podľa žalobkyne súdy nesprávne hodnotili aj vykonané dôkazy, ak neuverili jej tvrdeniam o tom, že mala dostatok peňazí na zapltenie kúpnej ceny a bezdôvodne si osvojili opačné tvrdenie žalovaného.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobkyne zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1, druhá veta O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie žalobkyne je prípustné, pretože podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu len pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Napokon, dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Žalobkyňou napadnutý rozsudok vo veci samej nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 – 3 O.s.p., pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a nepredchádza mu ani rozhodnutie dovolacieho súdu, ktorým by bol odvolací súd viazaný.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných vád vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Takéto vady konania ale v dovolacom konaní neboli zistené.

Z vymenovaných procesných vád je v dovolaní výslovne namietaná vada konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., t.j. to, že žalobkyni sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

V prejednávanej veci predvolanie na pojednávanie pred odvolacím súdom, nariadené na 27. novembra 2007 o 11,00 hod., bolo zástupcovi žalobkyne s plnomocenstvom pre celé konanie, doručené 12. novembra 2007. Podaním z 13. novembra 2007, doručeným odvolaciemu súdu 20. novembra 2007, požiadal zástupca o odročenie nariadeného pojednávania z dôvodu, že v tom istom termíne sa má zúčastniť pojednávania na Okresnom súde Levice a žalobkyňa trvá na jeho prítomnosti. K žiadosti pripojil fotokópiu predvolania Okresného súdu Levice na pojednávanie vo veci sp.zn. 11 C 191/2007 nariadeného na deň

27. novembra 2007 o 12,45 hod. Odvolací súd žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel, vec prejednal a rozhodol 27. novembra 2007 v neprítomnosti žalobkyne a jej zástupcu.

V súvislosti s vyriešením otázky, či v prejednávanej veci bola žalobkyni odňatá možnosť pred súdom konať, treba uviesť, že podľa § 24 O.s.p. sa účastník môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. V zmysle § 25 ods. 1 O.s.p. si ako zástupcu môže vždy zvoliť advokáta, ktorému udelené plnomocenstvo nemožno obmedziť. Zvolený advokát je povinný účelne využívať všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje (§ 25 ods. 2 O.s.p.). Advokát je oprávnený dať sa zastupovať iným advokátom ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva (§ 25 ods. 3 O.s.p.). Advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom; toto zastupovanie ale nie je možné proti vôli klienta [viď § 16 ods. 1 a 3 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“)].

Podľa § 101 ods. 2 O.s.p. súd pokračuje v konaní aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takéhoto účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy.

Obsahom základného práva na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva účastníka konania vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom nie je povinnosť súdu vyhovieť akejkoľvek jeho žiadosti na odročenie pojednávania. Posúdenie opodstatnenosti "dôležitého dôvodu" (§ 101 ods. 2 O.s.p.) v každom konkrétnom prípade patrí výlučne do právomoci konajúceho súdu (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. januára 1999 sp.zn. I. ÚS 68/1998 ako i uznesenie z 30. marca 2005 sp.zn. III. ÚS 94/2005). Z rovnakého právneho názoru vychádzal Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp.zn. 5 Cdo 77/2002, ktoré bolo uverejnené pod č. 6/2004 v časopise *Zo súdnej praxe*.

Dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť neprítomného účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 O.s.p.), posudzuje súd vždy podľa konkrétnych, individuálnych okolností prípadu. Či sú v tej – ktorej veci dôležité dôvody pre odročenie

pojednávania dané, posudzuje súd, a nie účastník konania. Existenciu dôležitého dôvodu môže súd preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti účastníka o odročenie pojednávania.

V prejednávanej veci bola podaná žiadosť o odročenie pojednávania s poukazom na kolíziu ďalšieho súdneho pojednávania, na ktorom advokát žalobkyne zastupuje iného účastníka konania. K otázke kolízie dvoch súdnych pojednávanií a dopadu tejto kolízie na procesné práva účastníka konania sa vyjadril Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 13. januára 1999 sp.zn. I. ÚS 68/1998, v ktorom uviedol, že kolízia dvoch pojednávanií toho istého účastníka v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorej advokát vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania (obdobne napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp.zn. 3 Cdo 266/2007, sp.zn. 3 Cdo 294/2006, sp.zn. 3 Cdo 115/2007). Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 27. februára 2000 sp.zn. 3 Cdo 16/2001 (viď R 41/2002) pripustil, že dôležitým dôvodom pre odročenie pojednávania pred súdom môže byť aj kolízia s iným pojednávaním právneho zástupcu účastníka konania, avšak len vtedy, ak od účastníka nemožno spravodlivo požadovať, aby si zvolil iného zástupcu.

V prejednávanej veci dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. vychádzal z toho, že samotná existencia kolízie viacerých súdnych pojednávanií nemôže byť dôvodom pre odročenie niektorého z kolidujúcich pojednávanií. Advokát, ktorý zistí, že v súdnych konaniach, v ktorých zastupuje účastníka konania, dochádza v určitý deň ku kolízii nariadených súdnych pojednávanií, má vo všeobecnosti možnosť osobne sa zúčastniť na jednom z pojednávanií a v prípade iných kolidujúcich pojednávanií „účelne využiť všetky zákonom pripustené prostriedky a spôsoby poskytovania právnej pomoci účastníkovi, ktorého zastupuje“ – do úvahy tu medziiným prichádza tiež zastúpenie iným advokátom. I keď o účasti na tom alebo onom súdnom pojednávaní rozhoduje sám advokát (spravidla po dohode s klientom), v rámci organizovania svojej činnosti musí pri výbere najvhodnejšieho prostriedku alebo spôsobu poskytovania právnej služby nevyhnutne vziať na zreteľ nielen osobitosti každej prejednávanej veci, ale tiež to, akým spôsobom bola medzi ním a klientom upravená otázka zastúpenia advokáta iným advokátom. Možnosť zastúpenia advokáta iným advokátom vyplýva priamo zo zákona (viď § 25 ods. 3 O.s.p. a tiež § 16 ods. 1 zákona o advokácii) a advokát túto zákonnú možnosť (oprávnenie) nesmie využiť len vtedy, ak by zastúpenie bolo proti vôli zastupovaného

účastníka (§ 16 ods. 3 zákona o advokácii). Pokiaľ ide o plnomocenstvo zo 6. decembra 2005 udelené žalobkyňou Mgr. E. G., advokátovi (č.l. 40 spisu), z tohto nevyplýva vylúčenie možnosti zastúpenia advokáta iným advokátom. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu preto v takejto situácii prichádza zo strany advokáta do úvahy využitie zákonom pripustených prostriedkov a spôsobov poskytovania právnej služby prostredníctvom iného advokáta (substitučné zastupovanie). Pokiaľ preto právny zástupca žalobkyne po zistení uvedenej kolízie, o ktorej vedel v dostatočnom časovom predstihu, sám nedal prednosť osobnej účasti advokáta na odvolacom súdnom pojednávaní pred krajským súdom vo veci, ale zvolil svoju osobnú účasť na súdnych pojednaniach pred Okresným súdom Levice vo veci rozvodu manželstva, nemožno odvolaciemu súdu vytýkať, že žalobkyňou (resp. jej právnym zástupcom) uvádzanú okolnosť nepovažoval za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania a že vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti právneho zástupcu žalobkyne. Argumenty, ktoré žalobkyňa použila na odôvodnenie prípustnosti dovolania, nie sú náležité, lebo kolízia viacerých pojednávanií v tom istom termíne na rozdielnych súdoch, o ktorom účastník vedel v dostatočnom časovom predstihu, nie je akceptovateľným predpokladom uznania existencie dôležitého dôvodu na odročenie vytýčeného pojednávania.

Odvolací súd prejednanie veci v neprítomnosti žalobkyne a jeho právneho zástupcu v odôvodnení napadnutého rozsudku náležitým spôsobom vysvetlil (aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 77/2002) tým, že uvádzaný dôvod pre odročenie nepovažoval za dôležitý.

Vzhľadom na uvedené dospel dovolací súd k záveru, že postupom odvolacieho súdu nedošlo k porušeniu § 101 ods. 2 O.s.p. ani k odňatiu možnosti žalobkyne konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní namieta nesprávne vyhodnotenie dôkazov, treba uviesť, že v zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať,

že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.)

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 – 3 O.s.p. dovolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 27. novembra 2007, sp.zn. 9 Co 165/2007 nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. Vzhľadom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní žalovanému vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobkyni, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu ale napriek tomu náhradu trov konania nepriznal, pretože v dovolacom konaní mu žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 1. júla 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková